

โรงเรียนสาธิตวิทยา อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อสอบวัดผล กลางภาค ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส 31108 คะแนนเต็ม 20 คะแนน เวลาที่ใช้ 40 นาที

คำชี้แจง

1. ข้อสอบฉบับนี้มี 2 ตอน จำนวน 7 หน้า
ตอนที่ 1 เป็นรูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
ตอนที่ 2 เป็นรูปแบบบทความหรือสถานการณ์ PISA จำนวน 10 ข้อ
2. ก่อนทำข้อสอบ ให้เขียนชื่อ-นามสกุล ห้อง เลขที่สอบ วิชา ในกระดาษคำตอบให้ชัดเจน
3. ไม่อนุญาตให้นักเรียนที่มาสายเกิน 15 นาที เข้าห้องสอบ
4. ไม่อนุญาตให้นักเรียนออกจากห้องสอบก่อนหมดเวลาสอบ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้

- ส 2.1 ม.4-6/3 ปฏิบัติตนและมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และสังคมโลก
- ส 2.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์ความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากล

ลงชื่อ

(นายสุทธิชัย ชะบากาญจน์)
ครูประจำวิชา

ตอนที่ 1 เป็นรูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. “คนไทยที่อยู่ริมน้ำจะสร้างบ้านใต้ถุนสูง ชาวไทยจะรู้จักนำสมุนไพรมาใช้เป็นอาหาร และยารักษาโรค นอกจากนั้นยังมีการสร้างสรรค์ศิลปะการวาดภาพลายไทย” ข้อความดังกล่าวแสดงถึงประโยชน์ของวัฒนธรรมในข้อใด
 - ก. ตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ
 - ข. เป็นเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการดำรงชีวิต
 - ค. การกำหนดสิ่งที่ตั้งงามและเหมาะสมกับชีวิต
 - ง. การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
2. การแสดงออกของคนในสังคมตะวันตกจะมีความแตกต่างจากสังคมไทย ข้อความนี้แสดงถึงประโยชน์ของวัฒนธรรมในข้อใด
 - ก. เป็นสิ่งหล่อหลอมบุคลิกภาพ
 - ค. ความแตกต่างทางสภาพความเป็นอยู่
 - ข. ความประพฤติของคนในสังคม
 - ง. เป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์หรือพฤติกรรมของมนุษย์
3. “เกริกเกียรติเป็นคนที่อยู่ทางภาคเหนือ เขาจึงเป็นคนที่มีความสุข พุดจาฉะฉาน หน้าตาดีมีเสน่ห์ เป็นไมตรีกับคนทั่วไป” ข้อความนี้แสดงถึงความสำคัญของวัฒนธรรมอย่างไร
 - ก. มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนภาคเหนือ
 - ข. อุดมการณ์ ค่านิยม และทัศนคติของบุคคล
 - ค. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของคนในสังคม
 - ง. หล่อหลอมบุคลิกภาพให้สมาชิกของสังคมให้มีลักษณะแบบเดียวกัน
4. “ประชาชนในจังหวัดยโสธรจะร่วมมือกันจัดประเพณีบุญบั้งไฟเป็นประจำทุกปี” ข้อความนี้แสดงถึง ความสำคัญของวัฒนธรรมอย่างไร
 - ก. มีจุดหมายปลายทาง
 - ค. ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
 - ข. สังคมมีความเป็นระเบียบ
 - ง. การเรียนรู้ระเบียบทางสังคมและวัฒนธรรมไทย
5. เริงชัยเป็นผู้ที่มีมารยาทในการพบผู้ใหญ่ มีมารยาทในการเข้าสังคม เขาปฏิบัติตามวัฒนธรรมในข้อใด
 - ก. คติธรรม
 - ค. เนติธรรม
 - ข. วัตถุประสงค์
 - ง. สหธรรม
6. ชาวไทยได้รับวัฒนธรรมมาจากชาติใด
 - ก. จีน ลาว
 - ค. จีน อินเดีย
 - ข. พม่า จีน
 - ง. เขมร ลาว

7. ข้อความเกี่ยวกับพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยข้อใดไม่ถูกต้อง
- ภาษาขอม มอญ ละว้าเป็นพื้นฐานของวัฒนธรรมทางด้านภาษาของไทย
 - สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ก่อให้เกิดประเพณีและวัฒนธรรม
 - พระพุทธศาสนาเป็นบ่อเกิดของขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
 - วันสำคัญและเทศกาลสำคัญถือว่าเป็นวัฒนธรรมหลักของชาติ
8. คนไทยส่วนใหญ่จะมีวิถีชีวิตและบุคลิกภาพที่อ่อนน้อม และให้ความเคารพผู้ใหญ่ บุคลิกภาพดังกล่าวนี้ได้อะไร
- การสื่อสารระหว่างกัน
 - เชื่อชาติและสภาพแวดล้อม
 - สภาพแวดล้อมทางสังคม
 - การขัดเกลาทางสังคมและวัฒนธรรม
9. วันนักขัตฤกษ์และประเพณีในข้อใด ที่แสดงถึงความรัก ความเคารพ และความผูกพันของคนในชาติ
- วันวิสาขบูชา วันเด็ก วันเข้าพรรษา
 - วันขึ้นปีใหม่ วันปียมหาราช
 - วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันครู
 - วันจักรี วันเด็ก วันธรรมะสวนะ
10. งานทำบุญตักบาตรถวายสลากหรืองานบุญสลากภัต มีคติสอนใจสำคัญในเรื่องใด
- ความรักใคร่ สามัคคีกัน
 - ความรับผิดชอบ
 - ความเสียสละ
 - ความเมตตา
11. งานประเพณีการสืบทอดหรือการต่ออายุ มีผลดีในเรื่องใด
- การต่ออายุคน
 - การให้กำลังใจ และการรวมญาติพี่น้อง
 - การทำบุญอันยิ่งใหญ่
 - การสร้างเชื่อมั่นให้แก่ผู้ที่ชะตาขาด
12. ข้อใดจัดเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคกลาง
- งานบุญคูณลาน
 - งานแห่ผีตาโขน
 - การทำขวัญข้าว
 - ประเพณีลากพระ
13. ประเพณีในข้อใดแสดงถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ
- ประเพณีเลี้ยงข้าวแลงขันโตก ของภาคเหนือ
 - ประเพณีแห่ผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
 - ประเพณีสารทเดือนสิบ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - ประเพณีรับโยนบัว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
14. การปฏิรูปประเทศไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลใดที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในด้านต่าง ๆ
- สมัยรัชกาลที่ 1
 - สมัยรัชกาลที่ 2
 - สมัยรัชกาลที่ 3
 - สมัยรัชกาลที่ 4
15. การพัฒนาเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วกว่าการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจะเกิดปัญหาใดตามมา
- ปัญหาสังคม
 - ปัญหาวัฒนธรรม
 - ปัญหาเศรษฐกิจ
 - ปัญหาสิ่งแวดล้อม

16. วัฒนธรรมสากล มีลักษณะในข้อใด
- ก. วัฒนธรรมทางทวีปยุโรป และทวีปอเมริกา
 - ข. วัฒนธรรมที่มีความเจริญก้าวหน้ากว่าวัฒนธรรมอื่น
 - ค. วัฒนธรรมที่มีความผสมผสานระหว่างหลายวัฒนธรรม
 - ง. วัฒนธรรมทุกสังคมมีความคล้ายคลึงกันและมีวัฒนธรรมพื้นฐานที่เหมือนกัน
17. ข้อใดจัดว่าเป็นความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมสากลกับวัฒนธรรมไทย
- ก. วัฒนธรรมสากลมีความหลากหลาย วัฒนธรรมไทยเน้นการผสมผสาน
 - ข. วัฒนธรรมสากลเน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมเดิม วัฒนธรรมไทยเน้นการเปลี่ยนแปลง
 - ค. วัฒนธรรมสากลมีความเจริญทางด้านจิตใจ วัฒนธรรมไทยเน้นความเจริญทางด้านวัตถุ
 - ง. วัฒนธรรมสากลเน้นปรัชญาว่า มนุษย์เป็นนายธรรมชาติ วัฒนธรรมไทยเน้นปรัชญาว่า มนุษย์ควรอยู่แบบผสมกลมกลืนกับธรรมชาติ
18. แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมมีหลายประการยกเว้นในข้อใด
- ก. ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับองค์กรระหว่างประเทศ
 - ข. ค้นคว้า รวบรวมวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น
 - ค. การบริการความรู้ทางด้านวิชาการและกิจกรรมทางวัฒนธรรม
 - ง. มีการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ
19. การเลือกรับวัฒนธรรมสากลนั้น ควรพิจารณาจากปัจจัยในข้อใด
- ก. รับวัฒนธรรมจากประเทศที่เจริญแล้ว
 - ข. สามารถผสมผสานกับวัฒนธรรมไทยได้
 - ค. การตอบสนองความต้องการของชาวไทย
 - ง. วัฒนธรรมสากลต้องมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
20. ข้อใดจัดว่าเป็นเหตุผลของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมไทย
- ก. สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป
 - ข. วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่มีมาช้านานแล้ว
 - ค. การปรับปรุงให้เข้ากับการเมืองการปกครอง
 - ง. ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
21. การที่ประชาชนของประเทศส่วนใหญ่มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมจัดว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศด้านใด
- ก. สังคม
 - ข. เศรษฐกิจ
 - ค. การเมือง
 - ง. การปกครอง

29. หลักธรรมของพระพุทธศาสนา ข้อใดส่งผลให้การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- ความไม่ยึดมั่น การละเว้นอบายมุข
 - ความขยัน ความอดทน ความเสียสละ
 - การประกอบการทำงานที่ไม่เป็นโทษ ความซื่อสัตย์
 - ความรัก การให้อภัย ความเสียสละ พึงเอาชนะความชั่วด้วยความดี
30. หลักธรรมของศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามที่มีความสอดคล้องกันในเรื่องความยุติธรรมนั้น ถ้าสมาชิกในสังคมนำไปปฏิบัติจะเกิดผลดีในด้านใด
- การอยู่ร่วมกันอย่างสงบ สังคมไม่วุ่นวาย
 - สังคมมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ
 - ไม่มีการแบ่งชนชั้น
 - สังคมเท่าเทียมกัน

ตอนที่ 2 เป็นรูปแบบบทความหรือสถานการณ์ PISA

คำชี้แจง อ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามในข้อที่ 31 – 40

ความร่วมมือในชุมชนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

ในชุมชนแห่งนี้ มีประชากรหลากหลายวัยอาศัยอยู่ร่วมกัน ปัญหาที่ชุมชนกำลังเผชิญคือการจัดการขยะที่ไม่ถูกต้องส่งผลให้มีขยะเกลื่อนกลาด บางครั้งน้ำเสียจากชุมชนก็ไหลลงคลองจนส่งกลิ่นเหม็น

วันหนึ่ง คุณป้าสมพร หญิงวัยเกษียณในชุมชนได้เริ่มต้นรณรงค์โครงการคัดแยกขยะ โดยจัดประชุมเพื่อนบ้านเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการคัดแยกขยะและผลกระทบของมลพิษต่อสุขภาพ เธอยังได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการจัดการขยะอย่างถูกต้อง

ขณะเดียวกัน นายดำรง เจ้าของร้านอาหารในชุมชนก็เริ่มปรับเปลี่ยนการใช้บรรจุภัณฑ์ โดยเปลี่ยนจากถุงพลาสติกเป็นถุงกระดาษ แม้จะมีต้นทุนเพิ่มขึ้น แต่เขากลับบอกว่าการทำเช่นนี้ช่วยลดปัญหาขยะพลาสติกในระยะยาว

ในทางกลับกัน นายก้อง ชายหนุ่มที่ชอบใช้ชีวิตเร่งรีบมักจะทิ้งขยะไม่เป็นที่ เป็นทาง และมองว่าโครงการเหล่านี้เป็นเรื่องเสียเวลา เขามักบอกเพื่อนบ้านว่า "ขยะชิ้นเดียวไม่ได้ทำให้โลกแย่ลงหรอก"

เมื่อมีการประชุมชุมชนครั้งใหญ่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม นายก้องถูกขอให้แสดงความคิดเห็น เขากลับปฏิเสธและเดินออกจากที่ประชุมโดยบอกว่าเขาไม่สนใจเรื่องนี้

ภายหลังการประชุม คุณป้าสมพรและนายดำรงยังคงเดินหน้าทำกิจกรรมในชุมชน โดยชวนเด็กๆ และคนหนุ่มสาวในพื้นที่มาช่วยกันเก็บขยะและปลูกต้นไม้ริมคลอง แม้ว่าจะยังมีคนบางกลุ่มที่ไม่ให้ความร่วมมือ แต่โครงการนี้ก็เริ่มสร้างความตระหนักรู้ในชุมชนมากขึ้น

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (ในข้อที่ 31 – 33)

31. ข้อใดแสดงถึงความเป็นพลเมืองดีในชุมชนนี้?
- คุณป้าสมพรที่เริ่มโครงการคัดแยกขยะและให้ความรู้กับชุมชน
 - นายดำรงค์ที่เปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ในร้านอาหารเพื่อสิ่งแวดล้อม
 - นายก้องที่ไม่สนใจเข้าร่วมการประชุมชุมชน
 - ข้อ ก. และ ข.
32. การเปลี่ยนแปลงของนายดำรงค์ช่วยส่งเสริมสิ่งแวดล้อมอย่างไร?
- ลดปริมาณขยะพลาสติกในชุมชน
 - ทำให้ลูกค้ายู้สึกสะดวกสบายมากขึ้น
 - เพิ่มความนิยมในร้านอาหารของเขา
 - ช่วยให้ชุมชนประหยัดงบประมาณ
33. ข้อใดเป็นตัวอย่างของการไม่แสดงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม?
- การจัดประชุมเพื่อให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะ
 - การเปลี่ยนมาใช้ถุงกระดาษในร้านอาหาร
 - การทิ้งขยะไม่เป็นที่และปฏิเสธการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน
 - การช่วยเก็บขยะและปลูกต้นไม้ริมคลอง

คำสั่ง จงเลือก **ใช่** หรือ **ไม่ใช่** ในแต่ละข้อความ (ในข้อที่ 34 – 38)

34. การทิ้งขยะไม่เป็นที่แม้เพียงชิ้นเดียว ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยรวม	ใช่	ไม่ใช่
35. คุณป้าสมพรและนายดำรงค์แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำในชุมชนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม	ใช่	ไม่ใช่
36. การปฏิเสธการเข้าร่วมประชุมชุมชนถือว่าเป็นการใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเหมาะสม	ใช่	ไม่ใช่
37. การปรับเปลี่ยนวิธีการใช้บรรจุภัณฑ์ในร้านอาหารช่วยลดมลพิษทางสิ่งแวดล้อมได้	ใช่	ไม่ใช่
38. การช่วยกันปลูกต้นไม้และเก็บขยะในชุมชนเป็นตัวอย่างของการสร้างความสามัคคีในสังคม	ใช่	ไม่ใช่

คำสั่ง จงเติมคำตอบลงในช่องว่าง _____ ที่กำหนดให้ถูกต้อง (ในข้อที่ 39 – 40)

39. การประชุมชุมชนมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหา _____ และสร้างความร่วมมือระหว่างสมาชิกในพื้นที่
40. การแสดงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เช่น การคัดแยกขยะ เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาสังคมและ _____ อย่างยั่งยืน